گواهی سپرده کالایی سکه

آذر سال ۱۴۰۰

واحد معاملات برخط

۱- مقدمه

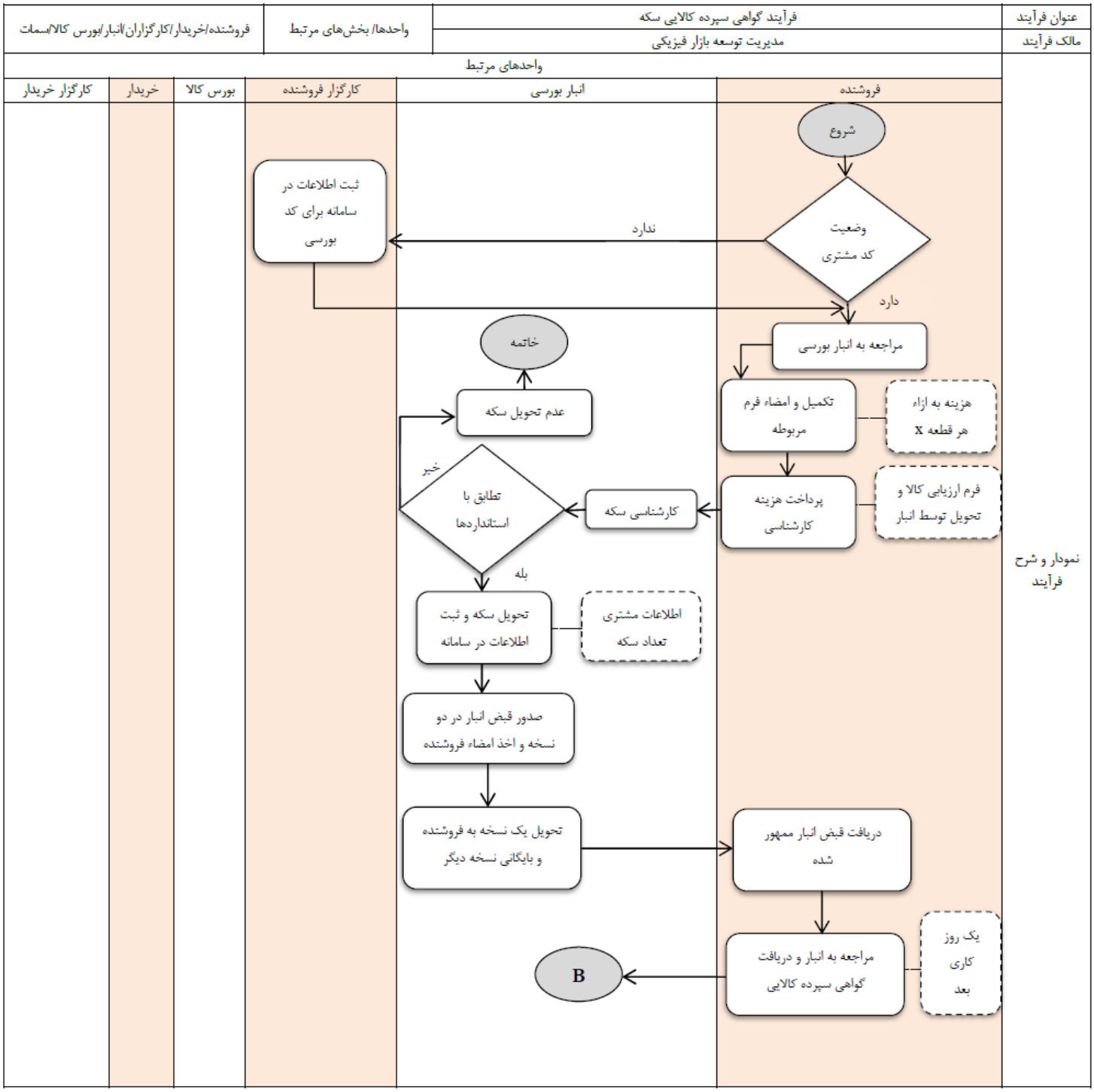
گواهی سپرده، ابزاری مالی است که شخص دارنده این گواهی روی دارایی سپرده‌گذاری شده مالکیت دارد.

گواهی سپرده سکه طلا یکی از ابزارهای مالی است که از سال ۹۴ با هدف افزایش امنیت و آرامش خاطر سرمایه‌گذاران، کشف قیمت رسمی سکه و شفافیت قیمتی آن به وجود آمد. همانطور که در بالا گفته شد گواهی سپرده اوراقی است که دارنده آن نسبت به دارایی ذکر شده در آن مالکیت دارد. بنابراین گواهی سپرده سکه طلا یک گواهی است که بیانگر مالکیت صاحب آن به سکه‌های طلایی است که در انبار یعنی خزانه بانک های مورد تایید بورس کالا شامل بانک‌های رفاه کارگران، صادرات، ملت، سامان و به تازگی آینده سپرده‌گذاری شده است. پشتوانه این مالکیت هم رسیدی است که پس از تحویل توسط انباردار به سرمایه‌گذار داده می‌شود. به همین دلیل مقدار سکه خریداری شده و مکان انبار در گواهی سپرده سکه طلا باید آورده شود.

۲- خرید گواهی سپرده سکه طلا در بورس کالا

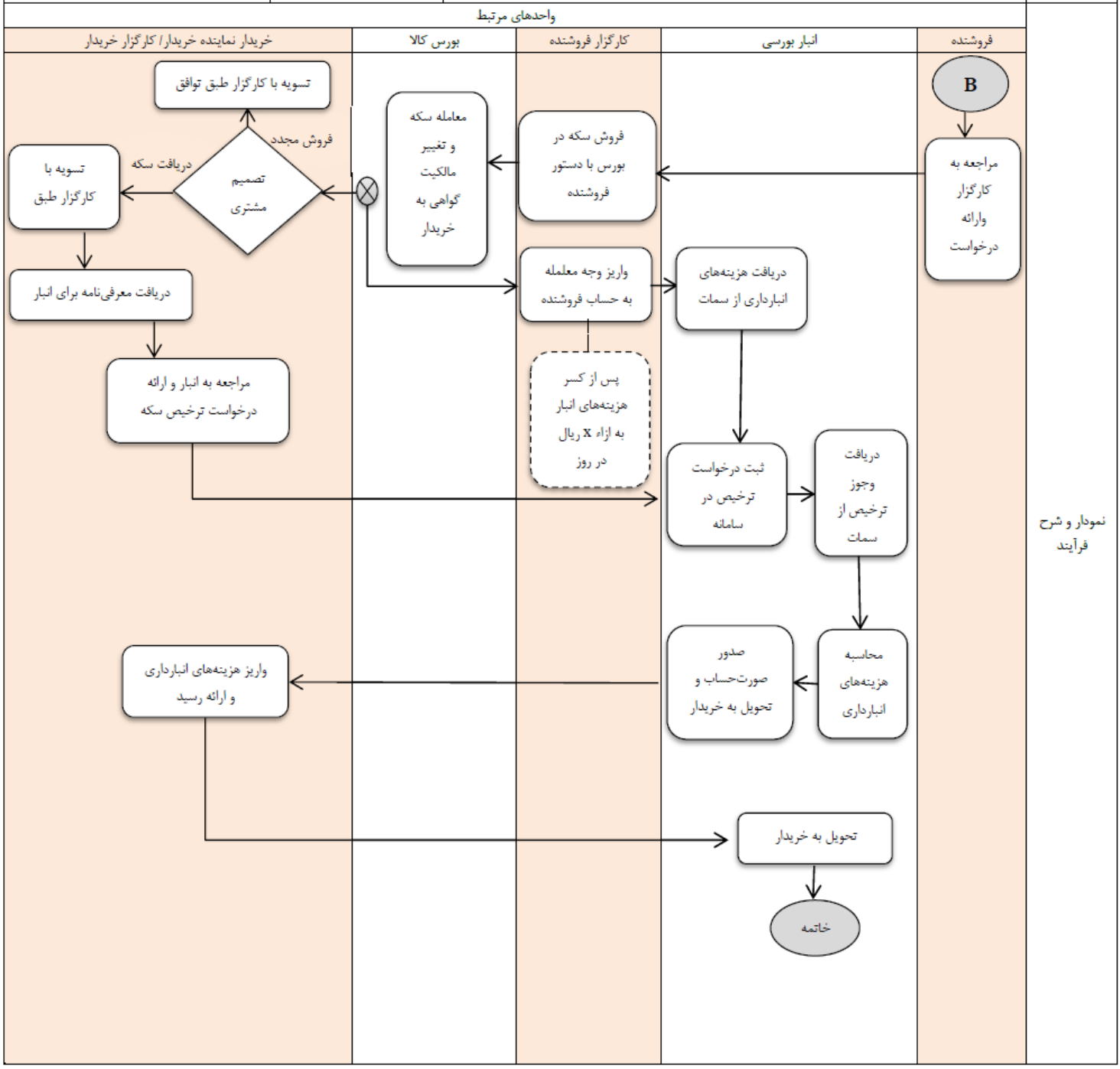
بورس کالا به عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه مانند بورس اوراق بهادار، بازاری است که در آن یکسری کالای مشخص شده تحت قوانین خاصی خرید و فروش می‌شوند و سکه طلا یکی از کالاهای قابل معامله در این بورس است که در قالب ابزار گواهی سپرده کالایی خرید و فروش می شود. پس جهت خرید و فروش گواهی سپرده طلا به صورت مستقیم باید کد فعال بورسی داشته باشید. از این رو، برای دریافت کد بورسی ابتدا باید در سامانه سجام اعتبارسنجی شوید، سپس در یکی از کارگزاری‌ها ثبت نام کرده و کد بورسی دریافت کنید. پس از دریافت کد بورسی با مراجعه حضوری به کارگزار یا به صورت آنلاین به راحتی می‌توانید گواهی سپرده سکه طلا خریداری کنید.

۳- فرآیند گواهی سپرده کالایی سکه

عنوان فرآیند	فرآیند گواهی سپرده کالایی سکه	واحدها/ بخش‌های مرتبط	فروشنده/خریدار/کارگزاران/انبار/بورس کالا/سمات
مالک فرآیند	مدیریت توسعه بازار فیزیکی		

واحدهای مرتبط

* سکه‌های تحویلی به خریدار می‌تواند با وکیوم یا بدون وکیوم باشد. در صورتی‌که انبار مایل به تحویل سکه وکیوم باشد، لازم است سکه را با وکیوم خود تحویل نماید. در ضمن بعد از تحویل سکه توسط خریدار هیچ گونه اعتراضی از بابت کیفیت و کمیت سکه‌های تحویل شده قابل پذیرش نخواهد بود.

انجام معاملات به روش حراج پیوسته به شرح زیر می‌باشد:

پیش گشایش: مرحله ابتدایی معاملات است که در آن امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش وجود دارد لیکن معامله ای انجام نمی‌شود.

مرحله گشایش: این مرحله بلافاصله پس از مرحله پیش‌گشایش است و در آن، سفارش‌های موجود در سامانه معاملات براساس ساز وکار حراج تک قیمتی انجام می‌شود.

مرحله پیوسته: این مرحله‌پس از انجام مرحله گشایش شروع و در آن به محض تطبیق قیمت سفارش‌های وارد شده به سامانه معاملاتی، معامله انجام می‌شود.

مرحله حراج تک قیمتی پایانی: این مرحله پس از خاتمه مرحله پیوسته شروع می‌شود. طی این مرحله امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش توسط کارگزاران وجود دارد لیکن معامله‌ای انجام نمی‌شود. در پایان این مرحله سفارش‌های موجود در سامانه معاملات براساس سازوکار حراج تک قیمتی اجرا می‌شود.

مرحله معاملات پایانی: مرحله پایانی جلسه معاملاتی است که طی آن ورود سفارش و انجام معامله صرفاً با قیمت پایانی امکان‌پذیر است.

انجام مراحل یک و دو فوق الزامی است. انجام مراحل سه الی پنج پس از تصویب در هیات مدیره بورس و اطلاع رسانی آن حداقل سه روز کاری قبل از اعمال، امکان پذیر می‌باشد.

در صورت بروز گره معاملاتی چنانچه حداقل یک ساعت به پایان جلسه معاملاتی باقی مانده باشد، با تشخیص مدیر عامل بورس کلیه نمادهای گواهی سپرده کالایی در آن گروه کالایی به مدت ۱۵ دقیقه متوقف و دامنه نوسان کلیه نمادهای آن گروه کالایی همزمان تا ۲ برابر دامنه نوسان موجود افزایش خواهد یافت و مرحله پیش گشایش به مدت ۱۵ دقیقه و سپس حراج تک قیمتی اجرا خواهد شد.

هر واحد معاملاتی گواهی سپرده سکه طلا یک صدم سکه است.

نماد	نام	زمان شروع سفارش‌گیری	زمان حراج پیوسته معاملات
سکه۰۰۱۲پ۰۱	سکه تمام بهار تحویلی ۱ روزه رفاه	۱۱:۳۰ الی ۱۲:۰۰	۱۲:۰۰ الی ۱۵:۰۰
سکه۰۰۱۱پ۰۲	سکه تمام بهار تحویلی ۱ روزه ملت		
سکه۰۱۱۲پ۰۳	سکه تمام بهار تحویلی ۱ روزه سامان		
سکه۰۰۱۲پ۰۴	سکه تمام بهار تحویلی ۱ روزه صادرات		
سکه۰۱۱۱پ۰۵	سکه تمام بهار تحویلی ۱ روزه آینده		

۱- فرایند تسویه و پایاپای

مسئولیت تسویهٔ بهای گواهی سپرده کالایی خریداری شده در روز تسویه با کارگزار خریدار خواهد بود.

شرکت سپرده‌گذاری مرکزی تا پایان هر روز معاملاتی، خالص مبلغی را که باید به هر کارگزار پرداخت یا از او دریافت کند، برای روز تسویه محاسبه و به صورت اطلاعیه از طریق سامانه، برای کارگزار مربوطه ارسال می‌نماید. این مبلغ با کسر ارزش کل خرید گواهی سپرده کالایی توسط کارگزار از ارزش کل فروش گواهی سپرده کالایی توسط وی، محاسبه می‌شود. در محاسبهٔ ارزش خالص معامله، کسورات متعلقه مد نظر قرار می‌گیرد.

کارمزدهای گواهی سپرده کالایی

	شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید	حداکثر مبلغ کارمزدفروش	جمع
معاملات گواهی سپرده کالایی (به جز گواهی سپرده سکه طلا)	کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۱۵	۰,۰۰۱۵	۰,۰۰۳	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰
	کارمزد بورس کالا	۰,۰۰۰۴	۰,۰۰۰۴	۰,۰۰۰۸	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰
	کارمزد سپرده‌گذاری	۰,۰۰۰۲۵	۰,۰۰۰۲۵	۰,۰۰۰۵	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰
	حق نظارت سازمان بورس	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۲	۵۰	۵۰	۱۰۰
	کارمزد مدیریت فن‌آوری	۰,۰۰۰۱۵	۰,۰۰۰۱۵	۰,۰۰۰۳	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰
	جمع کل	۰,۰۰۲۴	۰,۰۰۲۴	۰,۰۰۴۸	کارمزد به میلیون ریال		
کارمزد معاملات گواهی سپرده کالایی سکه طلا	کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۰۷۵	۰,۰۰۰۷۵	۰,۰۰۱۵	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰
	کارمزد بورس کالا	۰,۰۰۰۲	۰,۰۰۰۲	۰,۰۰۰۴	۵۰	۵۰	۱۰۰
	حق نظارت سازمان بورس	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۲	۵۰	۵۰	۱۰۰
	کارمزد شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه	۰,۰۰۰۱۲۵	۰,۰۰۰۱۲۵	۰,۰۰۰۲۵	۵۰	۵۰	۱۰۰
	کارمزد مدیریت فن آوری بورس تهران	۰,۰۰۰۰۷۵	۰,۰۰۰۰۷۵	۰,۰۰۰۱۵	۵۰	۵۰	۱۰۰
	جمع کل	۰,۰۰۱۲۵	۰,۰۰۱۲۵	۰,۰۰۲۵	کارمزد به میلیون ریال		

۲- تحویل از انبار

هزینه انبارداری تا پایان روز انجام معامله در بورس بر عهده فروشنده و از روز بعد از آن تا زمان دریافت کالا از انبار بر عهده خریدار خواهد بود.

دارنده گواهی سپرده کالایی باید پیش از انقضای اعتبار گواهی سپرده کالایی جهت تحویل کالا، به انبار مربوطه مراجعه نماید. درصورت عدم خروج کالا از انبار تا پایان ساعت کاری انبار در روز انقضای اعتبار گواهی سپرده کالایی، گواهی مزبور قابلیت معامله در بورس را نخواهد داشت و بورس مهلتی را برای مراجعه دارندگان گواهی سپرده کالایی یا کارگزار وی (به نمایندگی) به انبار مربوطه جهت تحویل کالا با پرداخت هزینه های انبارداری اعلام می نماید. درصورت عدم مراجعه دارنده گواهی سپرده کالایی یا کارگزار وی (به نمایندگی) پس از مهلت مذکور، انباردار خروج نهایی کالا را ثبت نموده و متعاقباً تضامین تودیع شده توسط شرکت سپرده گذاری مرکزی آزاد و به انباردار مسترد می گردد.

مسئولیت بارگیری و حمل کالا از انبار بر عهده دارنده گواهی سپرده کالایی می‌باشد.

نام انبار	آدرس انبار	تلفن	نمابر
خزانه بانک آینده	تهران-خ احمد قصیر-خ پانزدهم(احمدیان)-شعبه مستقل بانک آینده- کد شعبه ۲۰۱	۲۷۶۶۳۷۷۰	۸۵۹۳۱۲۹۰
خزانه پردیس بانک رفاه کارگران	تهران- ونک- ملاصدرا- خ شیراز شمالی- شماره ۱۸۶	۸۲۱۸۸۴۷۶	۸۸۰۴۱۳۸۵
خزانه بانک سامان	تهران- خ ولیعصر نرسیده به چهارراه پارک‌وی- نبش کوچه ترکش‌دوز- پ ۲	۲۳۰۹۵۱۲۲	۲۶۲۱۰۸۶۵
خزانه زرین سپهر بانک صادرات	تهران- خ سمیه- بین شهیدمفتح و بهار- برج سپهر- ط منفی۲- صندوق امانات اداره کل خزانه‌داری	۸۸۸۳۱۹۰۹	۸۸۸۳۴۰۰۷
خزانه بانک ملت	تهران- خ دماوند- بعد از تقاطع آیت- پ ۴۸۴	۸۸۸۲۲۰۵۳	۷۷۱۷۳۶۷۷

نام خزانه	روز / ساعت دریافت سکه از مشتریان	روز / ساعت تحویل سکه به مشتریان
خزانه بانک رفاه کارگران	شنبه دوشنبه چهارشنبه / ساعت ۸:۳۰ تا ۱۱:۳۰	شنبه دوشنبه چهارشنبه / ساعت ۸:۳۰ تا ۱۱:۳۰
خزانه بانک ملت	چهارشنبه / ساعت ۸:۳۰ تا ۱۳:۰۰	چهارشنبه / ساعت ۸:۳۰ تا ۱۳:۰۰
خزانه بانک صادرات	یک‌شنبه سه‌شنبه / ساعت ۹:۳۰ تا ۱۲:۰۰	یک‌شنبه سه‌شنبه / ساعت ۹:۳۰ تا ۱۲:۰۰
خزانه بانک سامان	دوشنبه / ساعت ۹:۳۰ تا ۱۲:۳۰	شنبه تا چهارشنبه / ساعت ۹:۳۰ تا ۱۲:۳۰
خزانه بانک آینده	شنبه تا چهارشنبه / ساعت ۸:۳۰ تا ۱۲:۰۰	شنبه تا چهارشنبه / ساعت ۸:۳۰ تا ۱۲:۰۰

هزینه‌های انبارداری			
محصول (واحد)	سال	هزینه ارزیابی هر واحد (ریال)	هزینه نگهداری به ازای هر واحد به صورت روزانه
گواهی سپرده برنج (کیلوگرم)	۱۴۰۰	**۱،۰۰۰**	**۴۰**
گواهی سپرده کشمش (کیلوگرم)		**۹۰**	**۴۰**
گواهی سپرده زعفران (گرم)		**به ازای هر محموله ۴ کیلوگرمی ۴،۲۰۰،۰۰۰**	**۲۲**
گواهی سپرده سکه (قطعه)		**۳۰،۰۰۰**	**۱۰۵۰**
گواهی سپرده زیره سبز (کیلوگرم)		**۱۸،۰۰۰**	**۸۰**
گواهی سپرده پسته (کیلوگرم)		**۳،۰۰۰**	**۲۲۰**

۳- کارمزد پذیرش انبار

کارمزد پذیرش انبار	
معاملات گواهی سپرده کالایی سال ۱۴۰۰	به میزان ۵ در هزار (۰،۰۰۵) ارزش ریالی گردش برآوردی انبار براساس قیمت بازار نقدی کالای سپرده شده در انبار در تاریخ پذیرش انبار و به میزان حداقل ۵۰ میلیون ریال و سقف ۳۰۰ میلیون ریال

۴- سررسید نماد گواهی سپرده سکه

دارندگان نمادی که سررسید می‌شود باید تا قبل از تاریخ سررسید گواهی سپرده سکه، در خصوص فروش، دریافت فیزیکی سکه و یا انتقال نماد تصمیم‌گیری کنند.

افرادی که قصد فروش دارند، باید تا قبل از تاریخ سررسید (آخرین جلسه معاملاتی پیش از سررسید) اقدام به فروش کنند. در پایان روز سررسید، این نماد متوقف شده و بعد از آن، به هیچ وجه امکان معامله ندارد.

دارندگانی که قصد دریافت فیزیکی سکه‌های خود را دارند، باید طبق قوانین، تا قبل از تاریخ سررسید سکه‌های خود را از انبار دریافت کنند.دارندگانی که قصد نگهداری گواهی سکه خود را دارند، باید نسبت به انتقال نماد خود اقدام کنند. پس از اقدام، سال بعد نیز امکان معامله را در نماد جدید خواهند داشت.

۵- توثیق گواهی سپرده کالایی:

توثیق گواهی سپرده کالایی مشمول مقررات این بخش است. در موارد سکوت، توثیق گواهی سپرده کالایی با رعایت دستورالعمل توثیق اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۹ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، انجام می‌پذیرد.

وثیقه گذار به منظور توثیق گواهی سپرده کالایی پس از تکمیل فرم‌های مربوطه وفق فرمت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی نسبت به ارسال آن به شرکت مذکور اقدام می نماید. همچنین وثیقه گیر شنیز می‌تواند با داشتن وکالتنامه رسمی متضمن اعطای اختیار توثیق گواهی سپرده کالایی مربوطه، به نمایندگی از وثیقه گذار نسبت به تکمیل فرم‌های مذکور و ارسال آن به شرکت سپرده گذاری مرکزی اقدام نماید.

انجام مراتب توثیق گواهی سپرده کالایی منوط به ارائه مستندات موید پرداخت کارمزد مصوب و وکالتنامه رسمی متضمن اعطای اختیار فروش گواهی سپرده کالایی مربوطه و ترخیص آن وفق فرمت شرکت سپرده گذاری مرکزی توسط وثیقه گذار به وثیقه گیر است.

وثیقه‌گیر مکلف است در قالب فرمت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اذن فروش گواهی سپرده کالایی به وثیقه گذار را بصورت مکتوب به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارائه نماید.

در صورت تکمیل و ارسال مدارک مطابق بندهای قبل، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی نسبت به اعمال توثیق در سامانه و اعلام مراتب به کارگزار ناظر اقدام می‌نماید.

کارگزار ناظر مکلف است بلافاصله پس از اعلام شرکت سپرده‌گذاری مرکزی مبنی بر توثیق گواهی سپرده کالایی، نسبت به اعمال محدودیت کارگزار ناظر بر روی کد وثیقه اوراق گواهی سپرده کالایی توثیق شده اقدام نماید. کارگزار ناظر موضوع این ماده مورد تراضی طرفین بوده و طبق فرمت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی به آن شرکت اعلام می‌گردد.

تغییر کارگزار ناظر صرفا حسب درخواست وثیقه‌گیر امکان‌پذیر است و مسئولیت‌های ناشی از این تغییر بر عهده وثیقه‌گیر است.
کارگزار ناظر مکلف است در صورت وصول درخواست از جانب وثیقه گیر نسبت به رفع محدودیت ناظر از کد مسدودی توثیق اقدام نماید.
وثیقه‌گیر می‌تواند ضمن تکمیل فرم مربوطه طبق فرمت شرکت سپرده گذاری مرکزی با ارائهٔ درخواست مکتوب به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی از آخرین وضعیت گواهی‌های سپرده کالایی وثیقه شده به نفع وی اطلاع حاصل نماید.
مسئولیت تقویم و پایش ارزش گواهی سپرده کالایی و بررسی تاریخ انقضای اعتبار آن منحصراً بر عهدهٔ وثیقه گیر است.
کارگزار ناظر مکلف است ظرف یک روز کاری پس از تسویه اوراق گواهی سپرده کالایی توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و واریز وجوه مربوطه توسط آن شرکت، گزارش اوراق گواهی سپرده کالایی توثیق شده را با ذکر کد وثیقه، تعداد اوراق بهادار فروخته شده و وجوه حاصله ناشی از معامله مربوطه، به تفکیک به وثیقه گیر اعلام نماید. کارگزار ناظر مکلف است در صورت درخواست وثیقه گذار، اطلاعات مذکور در این ماده را به وثیقه گذار نیز ارائه نماید.

۶- نتیجه‌گیری و مزایای خرید گواهی سپرده سکه طلا

در بیان مزیت‌های خرید گواهی سپرده طلا می توان به امکان حذف ریسک‌های سرقت، تقلبی بودن سکه فیزیکی و در مقابل احساس امنیت خاطر و نیز قابلیت خرید و فروش سکه به صورت آنلاین و بدون نیاز به مراجعه حضوری اشاره کرد. همچنین کارمزد کم معاملات بورس کالا نسبت به خرید فیزیکی سکه نیز از دیگر مزایای این ابزار محسوب می شود. چراکه خرید فیزیکی سکه در بازار سنتی کارمزد بالایی داشته و تفاوت قیمت بین مظنه خرید و فروش در این بازار بسیار زیاد و قابل توجه است؛ در حالیکه کارمزد خرید گواهی سپرده سکه طلا از بورس کالا ۰,۰۰۱۲۵ درصد بوده و کارمزد خرید و فروش یک سکه نیز در مجموع ۰,۰۰۲۵ درصد است؛ با توجه به سهولت انجام معامله، پایان ریسک نگهداری سکه در خانه، افزایش نقدشوندگی بازار و عمق بالای معاملات به دلیل وجود صندوق های سرمایه گذاری طلا، به نظر می رسد که بازاری جذاب در مقابل سرمایه گذاران قرار گرفته است. در پایان اینکه معافیت مالیاتی گواهی سپرده سکه طلا و نیز انتقال سرمایه ها به بازاری قانونی و شفاف از دیگر مزایای این بازار است که می توان به آن اشاره کرد.